

В Україні закликають активно запроваджувати сімейну медицину

Запровадження в Україні сімейної медицини покращить якість медичних послуг і дозволить скоротити бюджетні видатки. Про це заявили учасники панельної дискусії “Реформа сфери охорони здоров’я: первинна медицина”, яка відбулася 22 листопада в Києві. Захід організували програма “Схід-Схід: партнерство без кордонів” і Європейська програма Міжнародного фонду “Відродження” спільно з Фондом Арсенія Яценюка “Відкрий Україну” в межах спільного проекту “Експертиза закордонних трансформацій”.

Ігор Поканевич, заступник голови представництва Всесвітньої організації охорони здоров’я в Україні, зауважив, що загальна практика сімейної медицини недостатньо розвинена в Україні. Він поінформував, що витрати на первинну медичну допомогу в Україні становлять 6-10% загального бюджету. Лише 17% лікарів працюють на рівні первинної допомоги.

Олег Мусій, голова Громадської ради при Міністерства охорони здоров’я (МОЗ), додав, що в Україні на сьогодні є 8 тисяч сімейних лікарів, але половина з них – пенсійного віку. За його словами, за нинішніх темпів випуску медпрацівників Україну буде забезпечено сімейними лікарями лише через 125 років.

Колишній Міністр охорони здоров’я Микола Поліщук поінформував, що у Великій Британії запровадження інституту сімейних лікарів зменшило смертність на 6%. Експерт переконаний, що один сімейний лікар має обслуговувати 1,5 тисячі людей. За його словами, за відсутності сімейних лікарів люди часто консультуються в аптеках і нерідко купують непотрібні ліки. Микола Поліщук підкреслив, що українці на медикаменти витрачають близько 20 мільярдів гривень, 40% яких – витрати, яких можна було уникнути.

У свою чергу, Микола Хобзей, директор департаменту лікувально-профілактичної допомоги МОЗ, визнав, що спеціалізована медична допомога в Україні є перевантаженою. Він нагадав, що на розгляді парламенту перебувають законопроекти, спрямовані на реформування медицини, – зокрема про заклади охорони здоров’я та про екстрену медичну допомогу.

Ала Немеренко, директор Університетського центру первинної медицини (Молдова), розповіла, що внаслідок вдалих реформ країна має сімейну медицину, нові програми університетської та післядипломної підготовки, сімейного лікаря, який спрямовує пацієнтів на амбулаторне та стаціонарне лікування, нормативну й фінансову автономію галузі первинної медицини як незалежної від клінічної медицини. Завдяки цьому, за її словами, покращено доступ населення до первинних медичних послуг та основних лікарських засобів, зросла якість послуг, зроблено акцент на профілактичних заходах, забезпечено права пацієнтів. “Незважаючи на те, що лише 80% населення має медичне страхування, все населення має вільний доступ до сімейних лікарів”, – підкреслила експерт.

Ондрей Достал, голова Центру права у сфері охорони здоров’я Карлівського університету (Чехія), поінформував, що в Чехії термін “первинна медична допомога” охоплює, як правило, лікарів загальної практики, педіатрів, гінекологів і стоматологів. За його словами, близько 95% послуг первинної медичної допомоги надають терапевти приватної практики. “Типовим представником надавача послуг первинної медичної допомоги є самозайнятий лікар або невелике підприємство у

формі компанії з обмеженою відповідальністю”, – відзначив експерт. Він розповів, що пацієнти мають право вибирати лікаря й можуть переходити до іншого лікаря кожні три місяці без обмежень.

Виконавчий директор Міжнародного фонду “Відродження” Євген Бистрицький запевнив, що фонд буде підтримувати участь громадських організацій у здійсненні реформ, акумуляції найкращих практик, захисті прав пацієнтів. Він поінформував, що фонд розвиває проект “Міст реформ” – обмін досвідом пострадянських країн, зокрема й у сфері охорони здоров'я.

Під час обговорення також було представлено позитивний досвід запровадження первинної медицини в містах Кам'янець-Подільський (Хмельницька область) і Комсомольськ (Полтавська область). Його буде використано при реалізації пілотних проектів із реформування медицини у відповідних регіонах.

*Програма “Схід-Схід: партнерство без кордонів”
Міжнародного фонду “Відродження”
Тетяна Кухаренко
(044) 461 95 00
kukharenko@irf.ua*

*Програма “Громадське здоров'я”
Міжнародного фонду “Відродження”
Вікторія Тимошевська
(044) 461 97 09
tymoshevska@irf.ua*